

Ga niet naar Uruzgan, het risico is te groot

Veel mensen in het Midden-Oosten kennen Nederland. Niet van waterwerken en klompen, maar als medeverantwoordelijk voor de moord op 7000 moslims in Srebrenica. Wij gelden niet meer als vredelievende bruggenbouwers.

» Leo Kwartan

Mocht Nederland troepen sturen naar Uruzgan in het kader van de wederopbouw van Afghanistan (ISAF), dan is dat in omvang de gevaarlijkste militaire missie die ons land onderneemt in lange tijd. Het risico dat er slachtoffers vallen ten gevolge van aanvallen door strijders van de Taliban en Al-Qaeda is zo groot dat de vraag niet is óf er militairen sneuvelen maar hoeveel. Dat de Tweede Kamer inzage krijgt in het rapport van de militaire inlichtingendienst over de situatie ter plaatse lijkt op het eerste gezicht dan ook logisch: welke gevaren lopen onze jongens en zal de prijs wel in verhouding staan tot het doel dat we nastreven?

De vraag is alleen: welk doel? Want als we het doel van de missie definiëren als het ondersteunen van de verarmde en getraumatiseerde bevolking van Uruzgan — hoe legitiem ook — dan strooien we onszelf zand in de ogen. De ISAF-missie heeft namelijk veel meer te maken met onze politieke verstandhouding met de VS dan met hulpbehoevende Afghanen. Politieke overwegingen hebben namelijk altijd ten grondslag gelegen aan onze bijdragen aan militaire operaties die werden geleid door de VS, zoals in de Perzische Golf, Afghanistan en Irak.

Tot nu toe waren dit symbolische bijdragen, die meer bedoeld waren om de Nederlandse solidariteit met de VS tot uitdrukking te brengen dan de gebeurtenissen te beïnvloeden. De fregatten bijvoorbeeld die de regering-Lubbers in 1991 naar de Golf dirigeerde, zijn niet eens in actie gekomen.

Liever schoolmeester

- Laten we onze reputatie herwinnen
- In Sudan of Congo, waar de nood hoger is
- En leg VS uit waarom bondgenoten in de War Against Terror afhaken

De 1100 Nederlandse soldaten die tussen 2003 en 2005 in de meest spaarzaam bevolkte en dus veiligste Iraakse provincie Muthanna opereerden, deden hun werk naar behoren, totdat de eerste bommen ontploften. Daarna sloten ze zich op in de kazerne. Zodra de gelegenheid zich voordeed, verlieten de Nederlanders Irak op kousenvoeten. Maar niemand kan zeggen dat we er niet geweest zijn: 'mission completed'.

Uruzgan is echter van een andere orde. Dit is geen Muthanna, maar Taliban-land, waar terroristen, militiebazen en criminelen een gewelddadige en uiterst onveilige omgeving hebben gecreëerd. Ineens dreigt de prijs voor onze dienstbaarheid aan de VS wel erg hoog te worden. Dat verklaart de verhitte discussie over de veiligheid in Uruzgan.

Regering en parlement zijn, net zoals bij eerdere militaire missies, als de dood voor slachtoffers. Zoals columnist Hendrik Jan Schoo op 14 januari schreef in de Volkskrant: 'Liever gingen we helemaal niet, maar zulke bijdragen zijn nu eenmaal pasmunt geworden voor een politieke levensverzekering. Dus steggelen we op het gênante af over de polisvoorwaarden en steigeren we bij ieder eigen risico.'

De PvdA, die als grootste oppositiepartij een sleutelrol speelt in de besluitvorming, steggelt het meest. De partij laat zijn oordeel afhangen van het antwoord op drie vragen: staat het kabinet wel op één lijn, kunnen de soldaten zich wijden aan wederopbouw of wordt het vechten, en zal de missie gescheiden zijn van de Amerikaanse antiterreuroperatie Enduring Freedom?

Die laatste vraag is hoogst opmerkelijk. We moeten eigenlijk naar Uruzgan want we willen onze machtige bondgenoot te vriend te houden, maar tegelijkertijd willen we ons van hen distantieëren. De PvdA wil dat we als een vegetariër aanschuiven in een Amerikaans grillrestaurant, en vervolgens net doen alsof we de eigenaar niet kennen.

Dergelijke vragen, en in feite de hele discussie over veiligheid, zijn schijnbe-

Nederlandse ISAF-militair van de Luchtmobiele Brigade telt arbeidskrachten in de legerplaats te Kaboel FOTO: MARTIN ROEMERS/HH

wegingen, bedoeld om de werkelijke vraag te ontwijken. Die luidt: wordt het niet tijd om onze relatie met de VS te herdefiniëren?

Kan Nederland het zich nog wel veroorloven geassocieerd te worden met de hardvochtige 'go-it-alone'-politiek van de Amerikanen, die hun democratische zendingsdrang in Afghanistan en Irak steeds gemakkelijker gepaard laten gaan met foltering, buitensporig geweld en vernedering van de lokale bevolking? Het is antwoord is nee, want we gooien op die manier de Nederlandse geloofwaardigheid als humanitaire natie te grabbel.

Het argument dat Nederland wel een bijdrage móet leveren, omdat de klus die in 2001 werd begonnen moet worden afgemaakt, gaat niet op. De Amerikanen hebben hun plicht van wederopbouw immers verzaakt door een hogere priori-

teit toe te kennen aan terreurbestrijding. Hun inmiddels abominabele reputatie in de islamitische wereld straalt af op iedereen die zich met hen verbindt.

Wie denkt dat Nederland zich van de VS kan onderscheiden omdat wij nu eenmaal zo'n onverwoestbare reputatie van vredelievende bruggenbouwers hebben opgebouwd, heeft het mis. Ik heb in het Midden-Oosten inmiddels te veel mensen ontmoet die zich Nederland herinneren, beter dan ooit zelfs. Niet als het land van waterwerken en klompen, maar als het land dat medeverantwoordelijk wordt gehouden voor de moord op 7000 moslims in Srebrenica. Dat dat beeld nuances behoeft, wordt absoluut niet gehoord.

Ga niet naar Uruzgan. Het afbreukrisico voor Nederland is te groot. Operatio-

nele vermenging met Operation Enduring Freedom mag op papier uitgesloten worden, in de praktijk moet dat nog maar blijken. En psychologisch, voor de bevolking van Uruzgan, die eerder al zwaar geïntimideerd werd door Amerikaanse mariniers, is dat onderscheid er al helemaal niet.

Laten we liever proberen de reputatie te herwinnen die past bij ons land. Of zoals je in het bedrijfsleven zou zeggen: hou je bij je kernactiviteit. Vergroot onze bijdrage in Sudan of Congo, waar de nood veel hoger is. En leg de Amerikanen uit dat hun opstelling in de War Against Terror bondgenoten kost.

Uiteindelijk past de rol van schoolmeester ons beter dan die van terroristenjager.

Leo Kwartan is arabist en consultant voor ondernemingen die opereren in het Midden-Oosten. leo.kwartan@wxs.nl

